

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN SOPIMUSSARJA

Julkaistu Helsingissä 21 päivänä syyskuuta 2011

88/2011

(Suomen säädöskokoelman n:o 1037/2011)

Tasavallan presidentin asetus

lasten suojelemisesta seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantuloista

Annettu Helsingissä 16 päivänä syyskuuta 2011

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministerin esittelystä, säädetään:

1 §

Lasten suojelemisesta seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan Lanza-rotella 25 päivänä lokakuuta 2007 tehty Euroopan neuvoston yleissopimus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2011 niin kuin siitä on sovittu.

Eduskunta on hyväksynyt yleissopimuksen 15 päivänä maaliskuuta 2011 ja tasavallan presidentti 20 päivänä toukokuuta 2011. Hyväksymiskirja on talletettu Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan 9 päivänä kesäkuuta 2011.

2 §

Lasten suojelemisesta seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annettu, myös Ahvenanmaan maakuntapäivien osaltaan hyväksymä

laki (539/2011) tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2011.

3 §

Suomi on antanut yleissopimuksen hyväksymiskirjan tallettamisen yhteydessä seuraavan ilmoituksen:

Suomi ilmoittaa yleissopimuksen 37 artiklan 2 kappaleen nojalla nimeävänsä 37 artiklan 1 kappaleessa tarkoitetuista tehtävistä vastaavaksi viranomaiseksi oikeusministeriön.

4 §

Yleissopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

5 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2011.

Helsingissä 16 päivänä syyskuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Anna-Maja Henriksson*

*Sopimusteksti*EUROOPAN NEUVOSTON YLEISSOPI-
MUS LASTEN SUOJELEMISESTA SEK-
SUAALISTA RIISTOA JA SEKSUAALIS-
TA HYVÄKSİKÄYTTÖÄ VASTAANCOUNCIL OF EUROPE CONVENTION
ON THE PROTECTION OF CHILDREN
AGAINST SEXUAL EXPLOITATION
AND SEXUAL ABUSE

Johdanto

Euroopan neuvoston jäsenvaltiot ja muut tämän sopimuksen allekirjoittajat;

ottaen huomioon, että Euroopan neuvoston tavoitteena on luoda suurempi yhtenäisyys sen jäsenten kesken;

ottaen huomioon, että jokaisella lapsella on oikeus sellaisiin suojelutoimenpiteisiin, joita hänen asemansa ala-ikäisenä sekä perheensä, yhteiskunnan ja valtion jäsenenä vaatii;

todeten, että lasten seksuaalinen riisto, erityisesti lapsipornografia ja prostituutio, ja kaikki lapsiin kohdistuvan seksuaalisen hyväksikäytön muodot, mukaan lukien ulkomailla tehdyt teot, vahingoittavat lasten terveyttä ja psykososiaalista kehitystä;

todeten, että lasten seksuaalinen riisto ja seksuaalinen hyväksikäyttö ovat sekä kansallisesti että kansainvälisesti kasvaneet hälyttäviin mittoihin erityisesti sekä lasten että rikoksentekijöiden lisääntyneen informaatio- ja viestintäteknologian käytön vuoksi, ja sellaisen seksuaalisen riiston ja seksuaalisen hyväksikäytön estäminen ja torjunta vaativat kansainvälistä yhteistoimintaa;

ottaen huomioon, että lasten hyvinvointi ja paras etu ovat kaikkien jäsenvaltioiden yhteisiä perusarvoja ja niitä tulee edistää ilman syrjintää;

muistaen Euroopan neuvoston valtion- ja hallitusten päämiesten kolmannessa huippukokouksessa (Varsova 16.—17.5.2005) hyväksytyyn toimintasuunnitelman, joka edellytti keinojen kehittämistä lasten seksuaalisen riiston lopettamiseksi;

muistaen erityisesti ministerikomitean suosituksen R (91) 11 lapsia ja nuoria aikuisia koskevasta seksuaalisesta hyväksikäytöstä, pornografiasta, prostituutiosta ja ihmiskauhasta, suosituksen Rec (2001) 16 lasten suojelemisesta seksuaalista riistoa vastaan, tieto-

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other signatories hereto;

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Considering that every child has the right to such measures of protection as are required by his or her status as a minor, on the part of his or her family, society and the State;

Observing that the sexual exploitation of children, in particular child pornography and prostitution, and all forms of sexual abuse of children, including acts which are committed abroad, are destructive to children's health and psycho-social development;

Observing that the sexual exploitation and sexual abuse of children have grown to worrying proportions at both national and international level, in particular as regards the increased use by both children and perpetrators of information and communication technologies (ICTs), and that preventing and combating such sexual exploitation and sexual abuse of children require international co-operation;

Considering that the well-being and best interests of children are fundamental values shared by all member States and must be promoted without any discrimination;

Recalling the Action Plan adopted at the 3rd Summit of Heads of State and Governments of the Council of Europe (Warsaw, 16—17 May 2005), calling for the elaboration of measures to stop sexual exploitation of children;

Recalling in particular the Committee of Ministers Recommendation No. R (91) 11 concerning sexual exploitation, pornography and prostitution of, and trafficking in, children and young adults, Recommendation Rec(2001)16 on the protection of children

verkkorikollisuutta koskevan sopimuksen (ETS No. 185), erityisesti sen artiklan 9, sekä ihmiskaupan vastaista toimintaa koskevan Euroopan neuvoston sopimuksen (ETS No. 197);

pitäen mielessä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelemista koskevan sopimuksen (1950, ETS No. 5), muutetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan (1996, ETS No. 163) ja lasten oikeuksia koskevan eurooppalaisen sopimuksen (1996, ETS No. 160);

pitäen myös mielessä Yhdistyneiden Kansakuntien lasten oikeuksia koskevan yleissopimuksen, erityisesti sen 34 artiklan, lasten myyntiä, lapsiprostituutiota ja lapsipornografiaa koskevan valinnaisen pöytäkirjan, kansainvälistä järjestäytyntä rikollisuutta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimusta täydentävän lisäpöytäkirjan ihmiskaupan, erityisesti lasten ja naisten ihmiskaupan ehkäisemisestä, torjumisesta ja rankaisemisesta samoin kuin Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen lapsityövoiman pahimpien muotojen kieltämisestä ja välittömästä toiminnasta niiden poistamiseksi;

pitäen mielessä Euroopan Unionin neuvoston puitepäätöksen lasten seksuaalista hyväksikäyttöä ja lapsipornografiaa vastaan (2004/68/YOS), Euroopan Unionin neuvoston puitepäätöksen uhrin asemasta rikosprosessissa (2001/220/YOS) ja Euroopan Unionin neuvoston puitepäätöksen ihmiskaupan torjunnasta (2002/629/YOS);

ottaen asianmukaisella tavalla huomioon muut asiaan liittyvät kansainväliset asiakirjat ja ohjelmat tällä alueella, erityisesti ensimmäisessä lasten kaupallista seksuaalista riistoa vastaan järjestetyssä maailmankongressissa (27.—31.8.1996) hyväksytyn Tukholman julistuksen ja toimintasuunnitelman, toisessa lasten kaupallista seksuaalista riistoa vastaan järjestetyssä maailmankongressissa (17.—20.12.2001) hyväksytyn Jokohaman yleismaailmallinen sitoumuksen, toisen lasten kaupallista seksuaalista riistoa vastaan järjestetyn maailmankongressin valmisteleavassa konferenssissa hyväksytyn Budapestin sitoumuksen ja toimintasuunnitelman, Yhd-

against sexual exploitation, and the Convention on Cybercrime (ETS No. 185), especially Article 9 thereof, as well as the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (CETS No. 197);

Bearing in mind the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950, ETS No. 5), the revised European Social Charter (1996, ETS No. 163), and the European Convention on the Exercise of Children's Rights (1996, ETS No. 160);

Also bearing in mind the United Nations Convention on the Rights of the Child, especially Article 34 thereof, the Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, as well as the International Labour Organization Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour;

Bearing in mind the Council of the European Union Framework Decision on combating the sexual exploitation of children and child pornography (2004/68/JHA), the Council of the European Union Framework Decision on the standing of victims in criminal proceedings (2001/220/JHA), and the Council of the European Union Framework Decision on combating trafficking in human beings (2002/629/JHA);

Taking due account of other relevant international instruments and programmes in this field, in particular the Stockholm Declaration and Agenda for Action, adopted at the 1st World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (27—31 August 1996), the Yokohama Global Commitment adopted at the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (17—20 December 2001), the Budapest Commitment and Plan of Action, adopted at the preparatory Conference for the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (20—21 November 2001), the United Nations General Assembly

tyneiden Kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselman S—27/2 ”Lapsille sopiva maailma” ja kolmivuotisen ohjelman ”Euroopan rakentaminen lapsille ja lasten kanssa”, joka hyväksyttiin kolmannen huippukokouksen jälkeen Monacon konferenssin (4.—5.4.2006) aloitteesta;

vakaasti päättäen edistää tehokkaasti yhteistä päämäärää suojella lapsia seksuaaliselta riistolta ja seksuaaliselta hyväksikäytöltä, olkoon rikoksentehtyjä kuka tahansa, ja tarjoten uhreille apua;

ottaen huomioon tarpeen valmistella kokonaisvaltainen kansainvälinen asiakirja, joka keskittyy kaikenlaista lasten seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä koskeviin ennaltaehkäiseviin, suojelua koskeviin ja rikosoikeudellisiin kysymyksiin, sekä perustaa erityinen valvontamekanismi;

ovat sopineet seuraavaa:

I luku

Tarkoitus, syrjimättömyysperiaate ja määritelmät

Artikla 1

Tarkoitus

1. Tämän sopimuksen tarkoitus on
 - (a) ehkäistä ja torjua lasten seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä;
 - (b) suojella seksuaalisen riiston ja seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi joutuneiden lapsiuhrien oikeuksia;
 - (c) edistää kansallista ja kansainvälistä yhteistoimintaa lasten seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan.
2. Sen varmistamiseksi, että sopijapuolet soveltavat sen säännöksiä tehokkaasti, tällä sopimuksella perustetaan erityinen valvontajärjestelmä.

Resolution S-27/2 “A world fit for children” and the three-year programme “Building a Europe for and with children”, adopted following the 3rd Summit and launched by the Monaco Conference (4—5 April 2006);

Determined to contribute effectively to the common goal of protecting children against sexual exploitation and sexual abuse, whoever the perpetrator may be, and of providing assistance to victims;

Taking into account the need to prepare a comprehensive international instrument focusing on the preventive, protective and criminal law aspects of the fight against all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and setting up a specific monitoring mechanism,

Have agreed as follows:

Chapter I

Purposes, non-discrimination principle and definitions

Article 1

Purposes

- The purposes of this Convention are to:
- a prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children;
 - b protect the rights of child victims of sexual exploitation and sexual abuse;
 - c promote national and international cooperation against sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 2 In order to ensure effective implementation of its provisions by the Parties, this Convention sets up a specific monitoring mechanism.

Artikla 2

Syrjimättömyysperiaate

Sopijapuolet soveltavat tämän sopimuksen määräyksiä, erityisesti mahdollisuuksia käyttää uhrien oikeuksien turvaamiseksi tarkoitettuja toimenpiteitä, siten, ettei ketään syrjitä millään perusteilla kuten sukupuolen, rodun, värin, kielen, uskonnon, poliittisen tai muun vakaumuksen, kansallisen tai sosiaalisen alkuperän, kansalliseen vähemmistöön kuulumisen, omaisuuden, syntyperän, seksuaalisen suuntautuneisuuden, terveydentilan, vammaisuuden tai muun aseman perusteella.

Article 2

Non-discrimination principle

The implementation of the provisions of this Convention by the Parties, in particular the enjoyment of measures to protect the rights of victims, shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth, sexual orientation, state of health, disability or other status.

Artikla 3

Määritelmät

Tässä sopimuksessa
 (a) ”lapsella” tarkoitetaan jokaista alle 18-vuotiasta henkilöä;
 (b) ”lasten seksuaalisella riistolla ja seksuaalisella hyväksikäytöllä” tarkoitetaan käyttäytymistä, jota tarkoitetaan tämän sopimuksen artikloissa 18—23;
 (c) ”uhrilla” tarkoitetaan jokaista seksuaalisen riiston tai seksuaalisen hyväksikäytön kohteena olevaa lasta.

Article 3

Definitions

For the purposes of this Convention:
 a “child” shall mean any person under the age of 18 years;
 b “sexual exploitation and sexual abuse of children” shall include the behaviour as referred to in Articles 18 to 23 of this Convention;
 c “victim” shall mean any child subject to sexual exploitation or sexual abuse.

II luku

Ennaltaehkäisevät toimenpiteet

Artikla 4

Periaatteet

Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin ehkäistäkseen kaikenlaisen lasten seksuaalisen riiston ja seksuaalisen hyväksikäytön sekä suojellakseen lapsia.

Chapter II

Preventive measures

Article 4

Principles

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and to protect children.

Artikla 5

Lasten kanssa työskentelevien henkilöiden rekrytointi, koulutus ja tietoisuuden herättäminen

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin lisätä tietoisuutta lasten suojelusta ja oikeuksista niiden henkilöiden keskuudessa, jotka ovat säännöllisesti tekemisissä lasten kanssa opetus-, terveys-, sosiaaliturva-, oikeus- ja poliisitoimisektoreilla ja urheiluun, kulttuuriin sekä vapaa-ajan toimintaan liittyvillä aloilla.

2. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin varmistaa, että 1 kappaleessa mainituilla henkilöillä on riittävä tietoa lasten seksuaalisesta riistosta ja seksuaalisesta hyväksikäytöstä, keinoista tunnistaa ne ja artiklassa 12 (1) mainitusta mahdollisuudesta.

3. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti varmistaa, että edellytykset pääsille ammatteihin, joiden harjoittamiseen liittyy säännöllistä yhteydenpitoa lapsiin, varmistavat sen, että näihin ammatteihin pyrkiviä ei ole tuomittu lasten seksuaalisesta riistosta tai seksuaalisesta hyväksikäytöstä.

Artikla 6

Lasten koulutus

Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että lapset saavat perus- ja keskiasteen koulutuksessa heidän kehittyvän kykynsä mukaisesti tietoa seksuaalisen riiston ja seksuaalisen hyväksikäytön riskeistä samoin kuin keinoista suojella itseään. Tämä tieto, jota annetaan yhteistyössä vanhempien kanssa silloin kun tämä on asianmukaista, annetaan yleisemmän seksuaalisuutta koskevan tiedon yhteydessä ja siinä kiinnitetään erityistä huomiota vaaratilanteisiin, erityisesti niihin, jotka liittyvät uuden informaatio- ja viestintäteknologian käyttöön.

Article 5

Recruitment, training and awareness raising of persons working in contact with children

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage awareness of the protection and rights of children among persons who have regular contacts with children in the education, health, social protection, judicial and law-enforcement sectors and in areas relating to sport, culture and leisure activities.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the persons referred to in paragraph 1 have an adequate knowledge of sexual exploitation and sexual abuse of children, of the means to identify them and of the possibility mentioned in Article 12, paragraph 1.

3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with its internal law, to ensure that the conditions to accede to those professions whose exercise implies regular contacts with children ensure that the candidates to these professions have not been convicted of acts of sexual exploitation or sexual abuse of children.

Article 6

Education for children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that children, during primary and secondary education, receive information on the risks of sexual exploitation and sexual abuse, as well as on the means to protect themselves, adapted to their evolving capacity. This information, provided in collaboration with parents, where appropriate, shall be given within a more general context of information on sexuality and shall pay special attention to situations of risk, especially those involving the use of new information and communication technologies.

Artikla 7

Ennalta ehkäisevät interventio-ohjelmat tai toimenpiteet

Kukin sopijapuoli varmistaa, että henkilöillä, jotka pelkäävät voivansa syyllistyä tämän sopimuksen perusteella kriminalisoituun rikokseen, on asianmukaisesti mahdollisuus päästä tehokkaihin ennalta ehkäiseviin interventio-ohjelmiin tai -toimenpiteisiin, jotka on suunniteltu rikoksentekoriskin arvioimiseksi ja ehkäisemiseksi.

Article 7

Preventive intervention programmes or measures

Each Party shall ensure that persons who fear that they might commit any of the offences established in accordance with this Convention may have access, where appropriate, to effective intervention programmes or measures designed to evaluate and prevent the risk of offences being committed.

Artikla 8

Suurelle yleisölle tarkoitetut toimenpiteet

1. Kukin sopijapuoli edistää tai järjestää suureen yleisöön kohdistuvia tietoisuutta lisääviä kampanjoita, jotka tarjoavat tietoa lasten seksuaalisesta riistosta ja seksuaalisesta hyväksikäytöstä sekä siitä, mihin ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä.

2. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin ehkäistäkseen tai kieltääkseen sellaisen materiaalin jakamisen, jossa mainostetaan tämän sopimuksen perusteella kriminalisoituja rikoksia.

Article 8

Measures for the general public

1 Each Party shall promote or conduct awareness raising campaigns addressed to the general public providing information on the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children and on the preventive measures which can be taken.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent or prohibit the dissemination of materials advertising the offences established in accordance with this Convention.

Artikla 9

Lasten, yksityisen sektorin, tiedotusvälineiden ja kansalaisyhteiskunnan osallistuminen

1. Kukin sopijapuoli rohkaisee lapsia, heidän kehittyvien kykyjensä mukaan, osallistumaan sellaisten valtion toimintapolitiikan, ohjelmien tai muiden aloitteiden kehittämiseen ja täytäntöönpanoon, jotka koskevat lasten seksuaalisen riiston ja seksuaalisen hyväksikäytön torjuntaa.

2. Kukin sopijapuoli rohkaisee yksityistä sektoria, erityisesti informaatio- ja viestintä- teknologiasektoria, turismi- ja matkailualaa sekä pankki- ja rahoitusala, samoin kuin kansalaisyhteiskuntaa osallistumaan sellaisen toimintapolitiikan kehittämiseen ja täytän-

Article 9

Participation of children, the private sector, the media and civil society

1 Each Party shall encourage the participation of children, according to their evolving capacity, in the development and the implementation of state policies, programmes or others initiatives concerning the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children.

2 Each Party shall encourage the private sector, in particular the information and communication technology sector, the tourism and travel industry and the banking and finance sectors, as well as civil society, to participate in the elaboration and implementa-

töönpanoon, jolla ehkäistään lasten seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä, sekä soveltamaan sisäisiä normeja itsesääntelyn tai yhteissääntelyn keinoin.

3. Kukin sopijapuoli rohkaisee tiedotusvälineitä julkaisemaan sopivaa tietoa, joka liittyy kaikkiin lasten seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä koskeviin näkökohtiin, ottaen asianmukaisesti huomioon tiedotusvälineiden riippumattomuuden ja lehdistövapauden.

4. Kukin sopijapuoli rohkaisee, tarvittaessa rahastoja perustamalla, sellaisten kansalaisyhteiskunnan projektien ja ohjelmien rahoitusta, joiden tarkoituksena on ehkäistä lasten seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä sekä suojella lapsia niiltä.

tion of policies to prevent sexual exploitation and sexual abuse of children and to implement internal norms through self-regulation or co-regulation.

3 Each Party shall encourage the media to provide appropriate information concerning all aspects of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the independence of the media and freedom of the press.

4 Each Party shall encourage the financing, including, where appropriate, by the creation of funds, of the projects and programmes carried out by civil society aiming at preventing and protecting children from sexual exploitation and sexual abuse.

III luku

Erityisviranomaiset ja koordinoivat toimielimet

Artikla 10

Kansalliset yhteistyötoimenpiteet

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaakseen kansallisen tai paikallisen yhteistyön niiden eri viranomaisten (erityisesti opetussektori, terveyssektori, sosiaalipalvelut ja poliisi- ja oikeusviranomaiset) kesken, jotka ovat vastuussa lasten suojelemisesta seksuaaliselta riistolta ja seksuaaliselta hyväksikäytöltä, niiden ehkäisemisestä ja torjunnasta.

2. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin perustaakseen tai määrätäkseen

(a) riippumattomia ja toimivaltaisia kansallisia tai paikallisia instituutioita lasten oikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi varmistaen, että niillä on erityiset voimavarat ja vastuu;

(b) mekanismit tietojen keräämiseksi tai kansallisia tai paikallisia toimipisteitä, jotka yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa seuraavat ja arvioivat lasten seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä ilmiöinä ottaen asianmukaisesti huomioon henkilötietoja

Chapter III

Specialised authorities and co-ordinating bodies

Article 10

National measures of co-ordination and collaboration

1 Each Party shall take the necessary measures to ensure the co-ordination on a national or local level between the different agencies in charge of the protection from, the prevention of and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children, notably the education sector, the health sector, the social services and the law-enforcement and judicial authorities.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to set up or designate:

a independent competent national or local institutions for the promotion and protection of the rights of the child, ensuring that they are provided with specific resources and responsibilities;

b mechanisms for data collection or focal points, at the national or local levels and in collaboration with civil society, for the purpose of observing and evaluating the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the

koskevan suojan.

3. Kukin sopijapuoli rohkaisee yhteistyötä toimivaltaisten valtion viranomaisten, kansalaisyhteiskunnan ja yksityissektorin kesken lasten seksuaalisen riiston ja seksuaalisen hyväksikäytön tehokkaammaksi ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.

requirements of personal data protection.

3 Each Party shall encourage co-operation between the competent state authorities, civil society and the private sector, in order to better prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.

IV luku

Suojelutoimenpiteet ja uhrien avustaminen

Artikla 11

Periaatteet

1. Kukin sopijapuoli järjestää tehokkaita sosiaalisia ohjelmia ja perustaa monialaisia järjestelmiä tarpeellisen tuen antamiseksi uhreille, heidän lähiomaisilleen ja jokaiselle, joka on vastuussa heidän huollostaan.

2. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että silloin kun uhrin iästä ei ole varmuutta, mutta on syytä epäillä uhrin olevan lapsi, lapsille tarkoitettua suojaa ja apua annetaan hänelle odotettaessa hänen ikänsä varmistamista.

Artikla 12

Ilmoituksen tekeminen epäilystä seksuaalisesta riistosta tai seksuaalisesta hyväksikäytöstä

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, etteivät kansallisen lain sallassapitoa koskevat säännökset, jotka koskevat tiettyjä lasten kanssa tekemisiin joutuvia ammattilaisia, estä näiden ammattilaisten mahdollisuutta ilmoittaa lasten suojelusta vastaaville mistä tahansa tilanteesta, jossa heillä on perusteltua syytä epäillä, että lapsi on seksuaalisen riiston tai seksuaalisen hyväksikäytön uhri.

2. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin rohkaistakseen jokaista, joka tietää tai hyvässä

Chapter IV

Protective measures and assistance to victims

Article 11

Principles

1 Each Party shall establish effective social programmes and set up multidisciplinary structures to provide the necessary support for victims, their close relatives and for any person who is responsible for their care.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that when the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the protection and assistance measures provided for children shall be accorded to him or her pending verification of his or her age.

Article 12

Reporting suspicion of sexual exploitation or sexual abuse

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the confidentiality rules imposed by internal law on certain professionals called upon to work in contact with children do not constitute an obstacle to the possibility, for those professionals, of their reporting to the services responsible for child protection any situation where they have reasonable grounds for believing that a child is the victim of sexual exploitation or sexual abuse.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage any person who knows about or suspects, in good

uskossa epäilee lasten seksuaalista riistoa tai seksuaalista hyväksikäyttöä, ilmoittamaan näistä seikoista toimivaltaiselle taholle.

faith, sexual exploitation or sexual abuse of children to report these facts to the competent services.

Artikla 13

Auttavat linjat

Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin rohkais- takseen ja tukeakseen sellaisten neuvontapal- velujen kuten puhelin- ja internetlinjojen pe- rustamista, jotka tarjoavat yhteydenottajille neuvoja, myös luottamuksellisesti tai ottaen asianmukaisella tavalla anonymiteetin hu- mioon.

Article 13

Helplines

Each Party shall take the necessary legisla- tive or other measures to encourage and sup- port the setting up of information services, such as telephone or Internet helplines, to provide advice to callers, even confidentially or with due regard for their anonymity.

Artikla 14

Uhrien avustaminen

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin uhri- en avustamiseksi toipumaan sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä niin fyysisesti kuin psy- kososiaalisesti. Tämän kappaleen mukaisten toimenpiteiden tulee ottaa asianmukaisesti huomioon lapsen näkemykset, tarpeet ja huo- lenaiheet.

2. Kukin sopijapuoli ryhtyy toimiin kansal- lisen lainsäädännön asettamien ehtojen mu- kaisesti toimiakseen yhdessä niiden hallituk- sesta riippumattomien järjestöjen, muiden asianmukaisten järjestöjen tai muiden kansa- laisyhteiskunnan tahojen kanssa, jotka toimi- vat uhrien avustamiseksi.

3. Silloin kun vanhemmat tai muut lapsen huollosta vastaavat henkilöt ovat osallisina hänen seksuaalisessa riistossaan tai seksuaali- sessa hyväksikäytössään, artiklan 11 (1) mu- kaiseen interventiotimenpiteisiin tulee sisäl- tyä:

– mahdollisuus siirtää pois väitetty tekijä;

– mahdollisuus siirtää uhri pois perheympä- ristöstään. Sellaisen siirron ehdoista ja kestos- ta tulee päättää lapsen parhaan edun mukai- sesti.

4. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin

Article 14

Assistance to victims

1 Each Party shall take the necessary legis- lative or other measures to assist victims, in the short and long term, in their physical and psycho-social recovery. Measures taken pur- suant to this paragraph shall take due account of the child's views, needs and concerns.

2 Each Party shall take measures, under the conditions provided for by its internal law, to co-operate with non-governmental organisa- tions, other relevant organisations or other elements of civil society engaged in assis- tance to victims.

3 When the parents or persons who have care of the child are involved in his or her sexual exploitation or sexual abuse, the inter- vention procedures taken in application of Article 11, paragraph 1, shall include:

– the possibility of removing the alleged perpetrator;

– the possibility of removing the victim from his or her family environment. The conditions and duration of such removal shall be determined in accordance with the best in- terests of the child.

4 Each Party shall take the necessary legis-

lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että uhrille läheiset henkilöt voivat saada tarpeen mukaan terapeutista apua, erityisesti psykologista kriisiapua.

lative or other measures to ensure that the persons who are close to the victim may benefit, where appropriate, from therapeutic assistance, notably emergency psychological care.

V luku

Chapter V

Interventio-ohjelmat tai -toimenpiteet

Intervention programmes or measures

Artikla 15

Article 15

Yleisperiaatteet

General principles

1. Kukin sopijapuoli varmistaa tai edistää kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti artiklassa 16 (1) ja (2) tarkoitettuja henkilöitä var-
ten tehokkaita interventio-ohjelmia tai -toimenpiteitä, jotka pyrkivät ehkäisemään ja vähentämään lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten uusimisen riskiä. Sellaisten ohjelmien tai toimenpiteiden tulee olla käytettävissä koko oikeudenkäyntimenettelyn ajan, vankilassa tai sen ulkopuolella, kansallisen lainsäädännön asettamien ehtojen mukaisesti.

1 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, effective intervention programmes or measures for the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with a view to preventing and minimising the risks of repeated offences of a sexual nature against children. Such programmes or measures shall be accessible at any time during the proceedings, inside and outside prison, according to the conditions laid down in internal law.

2. Kukin sopijapuoli varmistaa tai edistää kansallisen lain mukaisesti kumppanuuden tai muiden yhteistyömuotojen kehittämistä toimivaltaisten viranomaisten välillä, erityisesti terveys- ja sosiaalipalveluiden välillä sekä oikeusviranomaisten ja niiden muiden toimielinten välillä, jotka ovat vastuussa artiklassa 16 (1) ja (2) mainittujen henkilöiden seurannasta.

2 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, the development of partnerships or other forms of cooperation between the competent authorities, in particular health-care services and the social services, and the judicial authorities and other bodies responsible for following the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2.

3. Kukin sopijapuoli arvioi kansallisen lain mukaisesti artiklassa 16 (1) ja (2) mainittujen henkilöiden tekemien ja tämän sopimuksen perusteella kriminalisoitujen rikosten vaarallisuutta ja uusimisen mahdollisuutta, sopivien ohjelmien tai toimenpiteiden määrittelemiseksi.

3 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the dangerousness and possible risks of repetition of the offences established in accordance with this Convention, by the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with the aim of identifying appropriate programmes or measures.

4. Kukin sopijapuoli arvioi kansallisen lain mukaisesti käytettyjen ohjelmien ja toimenpiteiden tehokkuutta.

4 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the effectiveness of the programmes and measures implemented.

Artikla 16

Interventio-ohjelmien ja -toimenpiteiden kohteet

1. Kukin sopijapuoli varmistaa kansallisen lain mukaisesti, että henkilöt, joita vastaan on ryhdytty rikosoikeudellisiin toimenpiteisiin minkä tahansa tämän sopimuksen perusteella kriminalisoidun rikoksen perusteella, voivat päästä osallisiksi artiklassa 15 (1) mainittuihin ohjelmiin tai toimenpiteisiin, sellaisin ehdoin, jotka eivät heikennä syytetyn oikeuksia ja oikeudenmukaisen ja puolueettoman oikeudenkäynnin vaatimuksia tai ole näiden kanssa ristiriidassa, ottaen erityisesti asianmukaisesti huomioon syyttömyysolettamaa koskevaa periaatetta säätelevät määräykset.

2. Kukin sopijapuoli varmistaa kansallisen lain mukaisesti, että henkilöillä, jotka on tuomittu mistä tahansa tämän sopimuksen perusteella kriminalisoidusta rikoksesta, on mahdollisuus päästä osallisiksi artiklassa 15 (1) mainittuihin ohjelmiin tai toimenpiteisiin.

3. Kukin sopijapuoli varmistaa kansallisen lain mukaisesti, että interventio-ohjelmia tai -toimenpiteitä kehitetään tai mukautetaan ottamaan huomioon seksuaalirikoksiin syyllistyneiden lasten kehitystarpeet, mukaan lukien rikosoikeudellista vastuunkäyä nuoremmat lapset, heidän seksuaalisen käyttäytymisensä ongelmien ratkaisemiseksi.

Artikla 17

Tietojen antaminen ja suostumus

1. Kukin sopijapuoli varmistaa kansallisen lain mukaisesti, että artiklassa 16 tarkoitettuille henkilöille, joille interventio-ohjelmia tai -toimenpiteitä ehdotetaan, kerrotaan täydellisesti ehdotuksen perustelut ja että he suostuvat ohjelmaan tai toimenpiteeseen täysin tietoisina tosiseikoista.

2. Kukin sopijapuoli varmistaa kansallisen lain mukaisesti, että henkilöt, joille on ehdotettu interventio-ohjelmia tai -toimenpiteitä, voivat kieltäytyä niistä ja silloin, kun on kyse tuomituista henkilöistä, he ovat tietoisia kieltäytymisen mahdollisista seurauksista.

Article 16

Recipients of intervention programmes and measures

1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons subject to criminal proceedings for any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1, under conditions which are neither detrimental nor contrary to the rights of the defence and to the requirements of a fair and impartial trial, and particularly with due respect for the rules governing the principle of the presumption of innocence.

2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons convicted of any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1.

3 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that intervention programmes or measures are developed or adapted to meet the developmental needs of children who sexually offend, including those who are below the age of criminal responsibility, with the aim of addressing their sexual behavioural problems.

Article 17

Information and consent

1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that the persons referred to in Article 16 to whom intervention programmes or measures have been proposed are fully informed of the reasons for the proposal and consent to the programme or measure in full knowledge of the facts.

2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons to whom intervention programmes or measures have been proposed may refuse them and, in the case of convicted persons, that they are made aware of the possible consequences a refusal

might have.

VI luku

Aineellinen rikosoikeus

Artikla 18

Seksuaalinen hyväksikäyttö

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että alla mainittu käyttäytyminen on rangaistavaa tahallisesti tehtynä:

(a) seksuaalinen kanssakäyminen sellaisen lapsen kanssa, joka asianmukaisten kansallisen lain säännösten mukaan ei ole saavuttanut seksuaalisen toiminnan laillista ikää;

(b) seksuaalinen kanssakäyminen lapsen kanssa olosuhteissa

– joissa käytetään pakottamista, väkivaltaa tai uhkaa; tai

– joissa käytetään hyväksi tunnustettua luottamukseen, määräysvaltaan tai vaikutusvaltaan perustuvaa asemaa lapseen nähden, mukaan lukien perheen sisällä; tai

– joissa käytetään hyväksi lapsen erityisen haavoittuvaa tilannetta, varsinkin henkistä tai fyysistä vammaisuutta tai riippuvuusasemaa.

2. Edellä olevan 1 kappaleen tarkoituksessa kukin sopijapuoli määrittelee ikärajan, jota nuoremman lapsen kanssa on kiellettyä ryhtyä seksuaaliseen kanssakäymiseen.

3. Edellä olevan 1 (a) kappaleen tarkoituksena ei ole säädellä alaikäisten kesken tapahtuvaa vapaaehtoisuuteen perustuvaa seksuaalista kanssakäymistä.

Artikla 19

Lapsiprostituutioon liittyvät rikokset

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että alla mainittu käyttäytyminen on rangaistavaa tahallisesti tehtynä:

(a) lapsen värvääminen prostituutioon tai sen aiheuttaminen, että lapsi osallistuu prostituutioon;

(b) lapsen pakottaminen prostituutioon tai

Chapter VI

Substantive criminal law

Article 18

Sexual abuse

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:

a engaging in sexual activities with a child who, according to the relevant provisions of national law, has not reached the legal age for sexual activities;

b engaging in sexual activities with a child where:

– use is made of coercion, force or threats; or

– abuse is made of a recognised position of trust, authority or influence over the child, including within the family; or

– abuse is made of a particularly vulnerable situation of the child, notably because of a mental or physical disability or a situation of dependence.

2 For the purpose of paragraph 1 above, each Party shall decide the age below which it is prohibited to engage in sexual activities with a child.

3 The provisions of paragraph 1.a are not intended to govern consensual sexual activities between minors.

Article 19

Offences concerning child prostitution

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:

a recruiting a child into prostitution or causing a child to participate in prostitution;

b coercing a child into prostitution or prof-

hyötyminen siitä tai muuten lapsen hyväksikäyttö sellaiseen tarkoitukseen;

(c) lapsiprostituution käyttö.

2. Tässä artiklassa ”lapsiprostituutiolla” tarkoitetaan lapsen käyttämistä seksuaaliseen toimintaan tilanteessa, jossa rahaa tai mitä tahansa muuta korvausta tai vastiketta annetaan tai luvataan maksuna huolimatta siitä, annetaanko maksu, lupaus tai vastike lapselle tai kolmannelle henkilölle.

Artikla 20

Lapsipornografiaan liittyvät rikokset

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että alla mainittu käyttäytyminen on rangaistavaa tahallisesti tehtynä, silloin kun siihen ei ole oikeutta:

(a) lapsipornografian tuottaminen;

(b) lapsipornografian tarjoaminen tai saataville asettaminen;

(c) lapsipornografian jakaminen tai välittäminen;

(d) lapsipornografian hankkiminen itselle tai toiselle henkilölle;

(e) lapsipornografian hallussapito;

(f) tietoinen pääsyn hankkiminen lapsipornografiaan tieto- ja viestintäteknologian välityksellä.

2. Tässä artiklassa ”lapsipornografialla” tarkoitetaan kaikkea materiaalia, jossa visuaalisesti kuvataan lasta todellisessa tai simuloitussa seksuaalisessa toiminnassa tai mitä tahansa lapsen sukupuolielinten kuvaamista ensisijaisesti seksuaalisiin tarkoituksiin.

3. Kukin sopijapuoli voi varata oikeuden olla soveltamatta 1 (a) ja 1 (e) kappaletta kokonaan tai osittain sellaisen pornografisen materiaalin tuottamiseen ja hallussapitoon:

– joka käsittää pelkästään simuloituja esityksiä tai realistisia kuvia lapsesta, jota ei ole olemassa;

– jossa on lapsia, jotka ovat saavuttaneet artiklassa 18 (2) mainitun iän, jos kuvat on tuotettu heidän suostumuksellaan ja kuvat ovat heidän hallussaan yksinomaan heidän omaan yksityiseen käyttöönsä.

4. Kullakin sopijapuolella on oikeus olla soveltamatta 1 (f) kappaletta kokonaan tai

iting from or otherwise exploiting a child for such purposes;

c having recourse to child prostitution.

2 For the purpose of the present article, the term “child prostitution” shall mean the fact of using a child for sexual activities where money or any other form of remuneration or consideration is given or promised as payment, regardless if this payment, promise or consideration is made to the child or to a third person.

Article 20

Offences concerning child pornography

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct, when committed without right, is criminalised:

a producing child pornography;

b offering or making available child pornography;

c distributing or transmitting child pornography;

d procuring child pornography for oneself or for another person;

e possessing child pornography;

f knowingly obtaining access, through information and communication technologies, to child pornography.

2 For the purpose of the present article, the term “child pornography” shall mean any material that visually depicts a child engaged in real or simulated sexually explicit conduct or any depiction of a child’s sexual organs for primarily sexual purposes.

3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.a and e to the production and possession of pornographic material:

– consisting exclusively of simulated representations or realistic images of a non-existent child;

– involving children who have reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, where these images are produced and possessed by them with their consent and solely for their own private use.

4 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.f.

osittain.

Artikla 21

Lapsen osallistumiseen pornografisiin esityksiin liittyvät rikokset

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että alla mainittu käyttäytyminen on rangaistavaa tahallisesti tehtynä:

(a) lapsen värväminen osallistumaan pornografisiin esityksiin tai sen aiheuttaminen, että lapsi osallistuu sellaisiin esityksiin;

(b) lapsen pakottaminen osallistumaan pornografisiin esityksiin tai hyötyminen siitä tai lapsen hyväksikäyttäminen muuten sellaisiin tarkoituksiin;

(c) tietoinen sellaisen pornografisen esityksen seuraaminen, johon osallistuu lapsia.

2. Kukin sopijapuoli voi varata oikeuden rajoittaa 1 (c) kappaleen soveltamista tapauksiin, joissa lapsia on värvätty tai pakotettu 1 (a) tai (b) kappaleen mukaisesti.

Artikla 22

Lasten turmeleminen

Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin tehdäkseen rangaistavaksi seksuaalisia tarkoituksia varten tapahtuneen toiminnan, jolla lapsi, joka ei ole saavuttanut artiklassa 18 (2) tarkoitettua ikää, tahallaan saatetaan seuraamaan seksuaalista hyväksikäyttöä tai seksuaalista toimintaa, vaikka hänen ei itse tarvitse osallistua siihen.

Artikla 23

Lasten houkutteleminen seksuaalisiin tarkoituksiin

Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin tehdäkseen rangaistavaksi aikuisen tahallisesti tietojen ja viestintäteknologian välityksellä tekemä

Article 21

Offences concerning the participation of a child in pornographic performances

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:

a recruiting a child into participating in pornographic performances or causing a child to participate in such performances;

b coercing a child into participating in pornographic performances or profiting from or otherwise exploiting a child for such purposes;

c knowingly attending pornographic performances involving the participation of children.

2 Each Party may reserve the right to limit the application of paragraph 1.c to cases where children have been recruited or coerced in conformity with paragraph 1.a or b.

Article 22

Corruption of children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional causing, for sexual purposes, of a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, to witness sexual abuse or sexual activities, even without having to participate.

Article 23

Solicitation of children for sexual purposes

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional proposal, through information and communication technologies, of an adult to

ehdotus tavata lapsi, joka ei ole saavuttanut artiklassa 18 (2) tarkoitettua ikää, tarkoituksena tehdä artiklan 18 (1) (a) tai artiklan 20 (1) (a) perusteella kriminalisoitu rikos häntä vastaan, jos tätä ehdotusta on seurannut sellaiseen tapaamiseen johtavia olennaisia toimia.

meet a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, for the purpose of committing any of the offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.a, or Article 20, paragraph 1.a, against him or her, where this proposal has been followed by material acts leading to such a meeting.

Artikla 24

Avunanto ja yrityys

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin minä tahansa tämän sopimuksen perusteella kriminalisoidun rikoksen avunannon määrittelemiseksi rangaistavaksi tahallisesti tehtynä.

2. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin tämän sopimuksen perusteella kriminalisoidun rikoksen yrityksen määrittelemiseksi rangaistavaksi tahallisesti tehtynä.

3. Kukin sopijapuoli voi varata oikeuden olla kokonaan tai osittain soveltamatta 2 kappaletta artiklan 20 (1) (b), (d), (e) ja (f), artiklan 21 (1) (c), artiklan 22 ja artiklan 23 perusteella kriminalisoituihin rikoksiin.

Artikla 25

Lainkäyttövalta

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin lainkäyttövallan perustamiseksi tämän sopimuksen perusteella kriminalisoituihin tahallisiin rikoksiin nähden, kun

- (a) rikos on tehty sen alueella; tai
- (b) rikos on tehty sen lipun alla purjehtivalta aluksella; tai
- (c) rikos on tehty sen rekisterissä olevassa ilma-aluksessa; tai
- (d) rikoksen on tehnyt sen kansalainen; tai
- (e) rikoksen on tehnyt henkilö, jonka pysyvä asuinpaikka on sen alueella.

2. Kukin sopijapuoli pyrkii tarpeellisin lainsäädäntö- tai muin toimenpitein lainkäyttövallan perustamiseen tämän sopimuksen perusteella kriminalisoituihin rikoksiin nähden,

Article 24

Aiding or abetting and attempt

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, aiding or abetting the commission of any of the offences established in accordance with this Convention.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, attempts to commit the offences established in accordance with this Convention.

3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 2 to offences established in accordance with Article 20, paragraph 1.b, d, e and f, Article 21, paragraph 1.c, Article 22 and Article 23.

Article 25

Jurisdiction

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention, when the offence is committed:

- a in its territory; or
- b on board a ship flying the flag of that Party; or
- c on board an aircraft registered under the laws of that Party; or
- d by one of its nationals; or
- e by a person who has his or her habitual residence in its territory.

2 Each Party shall endeavour to take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention

jos rikos tehdään sen kansalaista vastaan tai sellaista henkilöä vastaan, jonka pysyvä asuinpaikka on sen alueella.

3. Kukin sopijapuoli voi allekirjoittaessaan, ratifioidessaan tai hyväksyessään sopimuksen tai liittyessään siihen Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetussa julistuksessa todeta, että se varaa oikeuden olla soveltamatta tai soveltaa vain tietyissä tapauksissa tai ehdoin lainkäyttövaltaa koskevia säännöksiä tämän artiklan 1 (e) kappaleen mukaisissa tapauksissa.

4. Saattaakseen tämän sopimuksen artikloiden 18, 19, 20 (1) (a) ja 21 (1) (a) ja (b) perusteella kriminalisoidut rikokset syytteeseen kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että sen lainkäyttövalta 1 (d) kappaleessa tarkoitetuissa asioissa ei edellytä, että teot ovat rangaistavia siellä, missä ne tehtiin.

5. Kukin sopijapuoli voi allekirjoittaessaan tai tallettaessaan ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymisasiakirjan Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetussa julistuksessa julistaa, että se varaa oikeuden rajoittaa tämän artiklan 4 kappaleen soveltamisen niihin tämän sopimuksen artiklan 18 (1) (b) toisen ja kolmannen kohdan perusteella kriminalisoituihin rikoksiin tapauksissa, joissa sen kansalaisella on pysyvä kotipaikka sen alueella.

6. Tämän sopimuksen artiklojen 18, 19, 20 (1) (a) ja 21 perusteella kriminalisoitujen rikosten syyttämiseksi kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että sen lainkäyttövallan ehtona 1 (d) ja (e) kappaleen tarkoittamissa asioissa ei ole, että syytöimenpiteisiin voidaan ryhtyä ainoastaan uhrin tekemän ilmoituksen perusteella tai sen valtion tekemän ilmiannon perusteella, jossa teko tehtiin.

7. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin perustaakseen lainkäyttövallan tämän sopimuksen perusteella kriminalisoituihin rikoksiin nähden niissä tapauksissa, joissa oletettu tekijä on sen alueella eikä sopijapuoli pelkää kansalaisuuden perusteella luovuta häntä toiselle sopijapuolelle.

8. Jos useampi kuin yksi sopijapuoli katsoo

where the offence is committed against one of its nationals or a person who has his or her habitual residence in its territory.

3 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraph 1.e of this article.

4 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21, paragraph 1.a and b, of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraph 1.d is not subordinated to the condition that the acts are criminalised at the place where they were performed.

5 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right to limit the application of paragraph 4 of this article, with regard to offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.b, second and third indents, to cases where its national has his or her habitual residence in its territory.

6 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21 of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraphs 1.d and e is not subordinated to the condition that the prosecution can only be initiated following a report from the victim or a denunciation from the State of the place where the offence was committed.

7 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention, in cases where an alleged offender is present on its territory and it does not extradite him or her to another Party, solely on the basis of his or her nationality.

8 When more than one Party claims juris-

olevansa toimivaltainen tämän sopimuksen perusteella kriminalisoituun rikokseen nähden, kyseiset sopijapuolet neuvottelevat tarpeen mukaan siitä, millä valtiolla on tarkoituksenmukaisin lainkäyttövalta.

9. Tämä sopimus ei sulje pois minkään sopijapuolen kansallisen oikeuden mukaan määräytyvää lainkäyttövaltaa rikosasioissa, ottaen kuitenkin huomioon kansainvälisen oikeuden yleiset määräykset.

Artikla 26

Oikeushenkilön vastuu

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että oikeushenkilö on vastuussa tämän sopimuksen perusteella kriminalisoidusta rikoksesta, jonka luonnollinen henkilö on tehnyt sen hyväksi toimien joko yksilönä tai oikeushenkilön toimielimen osana ja jonka johtava asema perustuu

(a) oikeuteen edustaa oikeushenkilöä;

(b) valtaan tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta;

(c) valtuuksiin harjoittaa valvontaa oikeushenkilön sisällä.

2. Edellä 1 kappaleessa mainittujen tapausten lisäksi kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että oikeushenkilöä voidaan pitää vastuullisena silloin, kun 1 kappaleessa mainitun luonnollisen henkilön suorittaman ohjauksen tai valvonnan puuttuminen on mahdollistanut, että oikeushenkilön valtuuttamana toiminut henkilö on tehnyt tämän sopimuksen perusteella kriminalisoidun rikoksen kyseisen oikeushenkilön hyväksi.

3. Sopijapuolen oikeudellisten periaatteiden mukaisesti oikeushenkilön vastuu voi olla rikosoikeudellista, siviilioikeudellista tai hallinto-oikeudellista.

4. Sellainen vastuu ei vaikuta rikoksen tehneiden luonnollisten henkilöiden rikosoikeudelliseen vastuuseen.

diction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.

9 Without prejudice to the general rules of international law, this Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with its internal law.

Article 26

Corporate liability

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable for an offence established in accordance with this Convention, committed for its benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within the legal person, based on:

a power of representation of the legal person;

b an authority to take decisions on behalf of the legal person;

c an authority to exercise control within the legal person.

2 Apart from the cases already provided for in paragraph 1, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of an offence established in accordance with this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.

3 Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.

4 Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

Artikla 27

Rangaistukset ja toimenpiteet

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että tämän sopimuksen perusteella kriminalisoidut rikokset voidaan rangaista tehokkain, suhteellisin ja varoittavin rangaistuksin ottaen huomioon niiden vakavuus. Näiden rangaistusten tulee sisältää vapausrangaistuksia, jotka voivat johtaa rikoksentekijän luovuttamiseen.

2. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että artiklan 26 mukaisesti vastuussa olevia oikeushenkilöitä voidaan rangaista tehokkain, suhteellisin ja varoittavin rangaistuksin, joiden tulee sisältää rikosoikeudellisia tai ei-rikosoikeudellisia sakkoja ja joihin voi sisältyä muita keinoja, erityisesti

(a) oikeuden poistaminen julkisiin etuihin tai avustuksiin;

(b) tilapäinen tai pysyvä liiketoimintakielto;

(c) asettaminen tuomioistuimen valvontaan;

(d) asettaminen tuomioistuimen määräämään selvitystilaan.

3. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin

(a) tehdäkseen mahdolliseksi ottaa haltuun ja konfiskoida

– tavaroita, asiakirjoja ja muita rikoksentekovälineitä, joita käytettiin tämän sopimuksen perusteella kriminalisoitujen rikosten tekemiseen tai niiden tekemisen helpottamiseksi;

– sellaisten rikosten tuottama hyöty tai sen arvo;

(b) tehdäkseen mahdolliseksi tilapäisesti tai pysyvästi sulkea sellaiset tilat, joita käytettiin tämän sopimuksen perusteella kriminalisoitujen rikosten tekemiseen, ottaen kuitenkin huomioon hyvässä uskossa toimineiden kolmansien osapuolien oikeudet, tai kieltää rikoksentekijää tilapäisesti tai pysyvästi harjoittamasta sellaista ammatillista tai vapaaehtoista toimintaa, johon kuuluu yhteydenpito lapsiin ja jonka yhteydessä rikos tehtiin.

4. Kukin sopijapuoli voi ryhtyä muihin toimenpiteisiin rikoksentekijöiden suhteen kuten huoltajuuden menettäminen tai tuomittujen

Article 27

Sanctions and measures

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the offences established in accordance with this Convention are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions, taking into account their seriousness. These sanctions shall include penalties involving deprivation of liberty which can give rise to extradition.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that legal persons held liable in accordance with Article 26 shall be subject to effective, proportionate and dissuasive sanctions which shall include monetary criminal or non-criminal fines and may include other measures, in particular:

a exclusion from entitlement to public benefits or aid;

b temporary or permanent disqualification from the practice of commercial activities;

c placing under judicial supervision;

d judicial winding-up order.

3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to:

a provide for the seizure and confiscation of:

– goods, documents and other instrumentalities used to commit the offences established in accordance with this Convention or to facilitate their commission;

– proceeds derived from such offences or property the value of which corresponds to such proceeds;

b enable the temporary or permanent closure of any establishment used to carry out any of the offences established in accordance with this Convention, without prejudice to the rights of bona fide third parties, or to deny the perpetrator, temporarily or permanently, the exercise of the professional or voluntary activity involving contact with children in the course of which the offence was committed.

4 Each Party may adopt other measures in relation to perpetrators, such as withdrawal of parental rights or monitoring or supervi-

henkilöiden asettaminen seurantaan tai valvontaan.

5. Kukin sopijapuoli voi määrätä, että tämän artiklan mukaisesti takavarikoitu rikoksen hyöty tai omaisuus voidaan siirtää erityiseen rahastoon, jonka tarkoituksena on rahoittaa tämän sopimuksen perusteella kriminalisoitujen rikosten uhreja varten perustettuja ehkäisy- tai avustusohjelmia.

Artikla 28

Raskauttavat olosuhteet

Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että jäljempänä mainitut olosuhteet sikäli kuin ne eivät jo ole osa rikoksen tunnusmerkistöä, voidaan asianmukaisen kansallisen lain mukaisesti ottaa huomioon raskauttavina olosuhteina määrättäessä rangaistuksia tämän sopimuksen perusteella kriminalisoiduista rikoksista:

- (a) rikos vahingoitti vakavasti uhrin fyysistä tai henkistä terveyttä;
- (b) rikosta edelsi tai siihen liittyi kidutusta tai vakavaa väkivaltaa;
- (c) rikoksen kohteena oli erityisen haavoittuva uhri;
- (d) rikosentekijä oli perheen jäsen, asui lapsen kanssa tai käytti väärin valta-asemansa;
- (e) rikoksen tekivät useat henkilöt yhdessä;
- (f) rikos on tehty rikollisen järjestön osana;
- (g) rikosentekijä on aikaisemmin tuomittu samanlaisista rikoksista.

Artikla 29

Aikaisemmat tuomiot

Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen mahdollistamiseksi, että toisen sopijapuolen antamat lopulliset tuomiot voidaan ottaa huomioon määrättäessä rangaistusta tämän sopi-

sion of convicted persons.

5 Each Party may establish that the proceeds of crime or property confiscated in accordance with this article can be allocated to a special fund in order to finance prevention and assistance programmes for victims of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 28

Aggravating circumstances

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following circumstances, in so far as they do not already form part of the constituent elements of the offence, may, in conformity with the relevant provisions of internal law, be taken into consideration as aggravating circumstances in the determination of the sanctions in relation to the offences established in accordance with this Convention:

- a the offence seriously damaged the physical or mental health of the victim;
- b the offence was preceded or accompanied by acts of torture or serious violence;
- c the offence was committed against a particularly vulnerable victim;
- d the offence was committed by a member of the family, a person cohabiting with the child or a person having abused his or her authority;
- e the offence was committed by several people acting together;
- f the offence was committed within the framework of a criminal organisation;
- g the perpetrator has previously been convicted of offences of the same nature.

Article 29

Previous convictions

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to provide for the possibility to take into account final sentences passed by another Party in relation to the offences established in accordance with this

muksen perusteella kriminalisoiduista rikoksista.

Convention when determining the sanctions.

VII luku

Chapter VII

Tutkinta, syytetoimenpiteet ja prosessioikeus

Investigation, prosecution and procedural law

Artikla 30

Article 30

Periaatteet

Principles

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että tutkinta ja rikosprosessi toteutetaan lapsen parhaaksi eduksi ja lapsen oikeuksia kunnioittaen.

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations and criminal proceedings are carried out in the best interests and respecting the rights of the child.

2. Kukin sopijapuoli omaksuu lähestymistavan, joka suojaa uhreja, varmistuen siitä, etteivät tutkinta ja rikosprosessi pahenna lapsen kokemaa traumaa ja että rikosoikeudellisten toimenpiteiden jälkeen annetaan tarvittaessa apua.

2 Each Party shall adopt a protective approach towards victims, ensuring that the investigations and criminal proceedings do not aggravate the trauma experienced by the child and that the criminal justice response is followed by assistance, where appropriate.

3. Kukin sopijapuoli varmistaa, että tutkinta ja rikosprosessi ovat ensisijaisia ja ne toteutetaan ilman aiheetonta viivytystä.

3 Each Party shall ensure that the investigations and criminal proceedings are treated as priority and carried out without any unjustified delay.

4. Kukin sopijapuoli varmistaa, että tässä luvussa tarkoitetut toimenpiteet eivät ole ristiriidassa ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen artiklan 6 mukaisten puolustuksen oikeuksien ja oikeudenmukaisen ja puolueettoman oikeudenkäynnin vaatimusten kanssa.

4 Each Party shall ensure that the measures applicable under the current chapter are not prejudicial to the rights of the defence and the requirements of a fair and impartial trial, in conformity with Article 6 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms.

5. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- ja muihin toimenpiteisiin kansallisen lainsäädäntönsä peruseriaatteiden mukaisesti

5 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with the fundamental principles of its internal law:

– varmistamalla tämän sopimuksen perusteella kriminalisoitujen rikosten tehokas tutkinta ja syyttäminen sallien tarvittaessa mahdollisuuden peitet toimintaan;

– to ensure an effective investigation and prosecution of offences established in accordance with this Convention, allowing, where appropriate, for the possibility of covert operations;

– tekemällä mahdolliseksi sen, että tutkintayksiköt tai tutkintapalvelut voivat tunnistaa artiklan 20 perusteella kriminalisoitujen rikosten uhrit, erityisesti analysoimalla lapsipornografista materiaalia kuten valokuvia tai audiovisuaalisia tallenteita, joita on lähetetty tai asetettu käyttöön informaatio- ja viestintätekniikan välityksellä.

– to enable units or investigative services to identify the victims of the offences established in accordance with Article 20, in particular by analysing child pornography material, such as photographs and audiovisual recordings transmitted or made available through the use of information and communication technologies.

Artikla 31

Yleiset suojelutoimenpiteet

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin suojelemaan uhrien oikeuksia ja etuja mukaan lukien heidän erityistarpeensa todistajina, kaikissa tutkinnan ja rikosprosessin vaiheissa erityisesti:

(a) ilmoittamalla heille heidän oikeuksistaan ja käytettävissään olevista palveluista ja, lukuun ottamatta silloin, kun he eivät halua sellaista tietoa, siitä, mihin heidän rikosilmoituksensa on johtanut, syytteistä, tutkinnan tai oikeudenkäynnin yleisestä edistymisestä ja heidän roolistaan samoin kuin heidän tapauksensa lopputuloksesta;

(b) varmistamalla ainakin sellaisissa tapauksissa, joissa uhrit ja heidän perheensä saattavat olla vaarassa, että heille ilmoitetaan, jos se on tarpeen, kun syytetty tai tuomittu henkilö vapautetaan tilapäisesti tai lopullisesti;

(c) mahdollistamalla kansallisen prosessilainsäädännön mukaisella tavalla, että heitä kuullaan, että he voivat esittää todistusaineistoa ja voivat valita tavan esittää näkemyksensä, tarpeensa ja huolenaiheensa suoraan tai välillisesti ja että ne otetaan huomioon;

(d) tarjoamalla heille asianmukaisia tukipalveluja niin, että heidän oikeutensa ja etunsa tuodaan esiin asianmukaisesti ja ne otetaan huomioon;

(e) suojelemalla heidän yksityisyyttään, identiteettiään ja kuvaansa ryhtymällä kansallisen lain mukaisesti toimiin kaiken sellaisen informaation yleisen jakamisen estämiseksi, joka voisi johtaa heidän tunnistamiseensa;

(f) tarjoamalla heille samoin kuin heidän perheilleen ja heidän puolestaan todistaneille turvaa uhkailulta, kostolta ja uudelleen uhritumiselta;

(g) varmistamalla, että yhteydenpitoa uhrien ja tekijöiden välillä vältetään tuomioistuimen ja lainvalvontaviranomaisten tiloissa, ellei toimivaltainen viranomainen päättä toisin lapsen parhaan edun takia tai ellei tutkinta tai oikeudenkäyntimenettely vaadi sellaista yhteydenpitoa.

2. Kukin sopijapuoli varmistaa, että uhrien saatavilla on tietoa asianmukaisista oikeudel-

Article 31

General measures of protection

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to protect the rights and interests of victims, including their special needs as witnesses, at all stages of investigations and criminal proceedings, in particular by:

a informing them of their rights and the services at their disposal and, unless they do not wish to receive such information, the follow-up given to their complaint, the charges, the general progress of the investigation or proceedings, and their role therein as well as the outcome of their cases;

b ensuring, at least in cases where the victims and their families might be in danger, that they may be informed, if necessary, when the person prosecuted or convicted is released temporarily or definitively;

c enabling them, in a manner consistent with the procedural rules of internal law, to be heard, to supply evidence and to choose the means of having their views, needs and concerns presented, directly or through an intermediary, and considered;

d providing them with appropriate support services so that their rights and interests are duly presented and taken into account;

e protecting their privacy, their identity and their image and by taking measures in accordance with internal law to prevent the public dissemination of any information that could lead to their identification;

f providing for their safety, as well as that of their families and witnesses on their behalf, from intimidation, retaliation and repeat victimisation;

g ensuring that contact between victims and perpetrators within court and law enforcement agency premises is avoided, unless the competent authorities establish otherwise in the best interests of the child or when the investigations or proceedings require such contact.

2 Each Party shall ensure that victims have access, as from their first contact with the

lisistä ja hallinnollisista menettelyistä heti, kun he ovat ensimmäistä kertaa yhteydessä toimivaltaisiin viranomaisiin.

3. Kukin sopijapuoli varmistaa, että uhrien saatavilla on oikeudellista apua, kun he voivat olla asianosaisena rikosoikeudenkäynnissä, ja että oikeudellista apua annetaan maksutta silloin, kun tämä on aiheellista.

4. Kukin sopijapuoli tekee mahdolliseksi sen, että oikeusviranomaiset nimittävät erityisen edustajan uhrille silloin, kun tämä kansallisen lain mukaan saattaa olla asianosaisena rikosoikeudenkäynnissä ja kun uhrin ja vanhempien vastuuta kantavien henkilöiden välillä on eturistiriita, jonka perusteella kyseiset henkilöt eivät voi edustaa lasta sellaisessa oikeudenkäynnissä.

5. Kukin sopijapuoli tarjoaa lainsäädäntö- tai muihin toimenpitein kansallisen lakinsa asettamien ehtojen mukaisesti mahdollisuuden, että ryhmät, säätiöt, yhdistykset tai viranomaiset tai riippumattomat kansalaisjärjestöt voivat auttaa ja/tai tukea uhreja näiden suostumuksen mukaisesti rikosoikeudenkäynneissä, joissa käsitellään tämän sopimuksen perusteella kriminalisoituja rikoksia.

6. Kukin sopijapuoli varmistaa, että tämän artiklan säännösten mukaisesti uhreille annettava tieto annetaan tavalla, joka sopii heidän ikäänsä ja kehitystasoonsa, ja se annetaan kielellä, jota he voivat ymmärtää.

Artikla 32

Oikeudenkäynnin aloittaminen

Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että tämän sopimuksen perusteella kriminalisoitujen rikosten tutkinnan tai syytteen saattamisen ehtona ei ole uhrin tekemä ilmoitus tai syyte ja että rikosprosessi voi jatkua, vaikka uhri on perunut lausuntonsa.

competent authorities, to information on relevant judicial and administrative proceedings.

3 Each Party shall ensure that victims have access, provided free of charge where warranted, to legal aid when it is possible for them to have the status of parties to criminal proceedings.

4 Each Party shall provide for the possibility for the judicial authorities to appoint a special representative for the victim when, by internal law, he or she may have the status of a party to the criminal proceedings and where the holders of parental responsibility are precluded from representing the child in such proceedings as a result of a conflict of interest between them and the victim.

5 Each Party shall provide, by means of legislative or other measures, in accordance with the conditions provided for by its internal law, the possibility for groups, foundations, associations or governmental or non-governmental organisations, to assist and/or support the victims with their consent during criminal proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.

6 Each Party shall ensure that the information given to victims in conformity with the provisions of this article is provided in a manner adapted to their age and maturity and in a language that they can understand.

Article 32

Initiation of proceedings

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations or prosecution of offences established in accordance with this Convention shall not be dependent upon the report or accusation made by a victim, and that the proceedings may continue even if the victim has withdrawn his or her statements.

Artikla 33

Vanhentumisäännös

Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että artiklojen 18, 19 (1) (a) ja (b) ja 21 (1) (a) ja (b) perusteella kriminaalisoituja rikoksia koskevien rikosprosessien aloittamista koskeva vanhentumisaika on riittävän pitkä niin, että rikosprosessi voidaan tehokkaasti aloittaa uhrin saavutettua täysi-ikäisyyden ja että vanhentumisaika on suhteessa kyseisen rikoksen vakavuuteen.

Artikla 34

Tutkinta

1. Kukin sopijapuoli ottaa käyttöön toimenpiteet, jotka voivat olla tarpeen sen varmistamiseksi, että henkilöt, yksiköt tai palvelut, jotka ovat vastuussa tutkinnasta, ovat erikoistuneet lasten seksuaalisen riiston ja seksuaalisen hyväksikäytön torjuntaan tai että henkilöt on koulutettu tähän tarkoitukseen. Sellaisilla yksiköillä tai palveluilla tulee olla riittävät taloudelliset resurssit.

2. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että uhrin todellista ikää koskeva epävarmuus ei estä rikostutkinnan aloittamista.

Artikla 35

Lapsen kuulusteleminen

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että

(a) lapsen kuulustelu tehdään ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun tosiasiat on ilmoitettu toimivaltaisille viranomaisille;

(b) lapsen kuulustelu tehdään tarvittaessa siihen tarkoitukseen suunnitellussa tai muutetussa paikassa;

(c) lasta kuulustelevat ammattihenkilöt, jotka on koulutettu tähän tehtävään;

Article 33

Statute of limitation

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the statute of limitation for initiating proceedings with regard to the offences established in accordance with Articles 18, 19, paragraph 1.a and b, and 21, paragraph 1.a and b, shall continue for a period of time sufficient to allow the efficient starting of proceedings after the victim has reached the age of majority and which is commensurate with the gravity of the crime in question.

Article 34

Investigations

1 Each Party shall adopt such measures as may be necessary to ensure that persons, units or services in charge of investigations are specialised in the field of combating sexual exploitation and sexual abuse of children or that persons are trained for this purpose. Such units or services shall have adequate financial resources.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that uncertainty as to the actual age of the victim shall not prevent the initiation of criminal investigations.

Article 35

Interviews with the child

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that:

a interviews with the child take place without unjustified delay after the facts have been reported to the competent authorities;

b interviews with the child take place, where necessary, in premises designed or adapted for this purpose;

c interviews with the child are carried out by professionals trained for this purpose;

(d) samat henkilöt hoitavat kaikki lapsen kuulustelut, jos se on mahdollista ja asianmukaista;

(e) kuulustelujen lukumäärä on niin rajoitettu kuin mahdollista ja kuulustelut ovat ehdottoman tarpeellisia rikosprosessia varten;

(f) lapsen mukana saa olla oikeudellinen edustaja tai tarpeen mukaan hänen valitsemansa aikuinen henkilö, ellei tämän henkilön osalta ole tehty päinvastaista perusteltua päätöstä.

2. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että kaikki uhrin tai sen ollessa asianmukaista myös lapsitodistajan kuulustelut voidaan tallentaa videonauhalle ja että nämä videonauhoitetut kuulustelut voidaan hyväksyä todistusaineistona oikeudenkäynnissä kansallisen lain säännösten mukaisesti.

3. Kun uhrin iästä on epävarmuutta ja on syytä epäillä uhrin olevan lapsi, 1 ja 2 kappaleessa tarkoitettuja toimenpiteitä käytetään niin kauan kuin hänen ikänsä varmistuu.

d the same persons, if possible and where appropriate, conduct all interviews with the child;

e the number of interviews is as limited as possible and in so far as strictly necessary for the purpose of criminal proceedings;

f the child may be accompanied by his or her legal representative or, where appropriate, an adult of his or her choice, unless a reasoned decision has been made to the contrary in respect of that person.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that all interviews with the victim or, where appropriate, those with a child witness, may be videotaped and that these videotaped interviews may be accepted as evidence during the court proceedings, according to the rules provided by its internal law.

3 When the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the measures established in paragraphs 1 and 2 shall be applied pending verification of his or her age.

Artikla 36

Rikosoikeudenkäynti

1. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin ottaen asianmukaisesti huomioon säännöt, jotka koskevat oikeudellisten ammattien riippumattomuutta sen varmistamiseksi, että lasten oikeuksia ja seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä koskevaa koulutusta on kaikkien niiden saatavilla, jotka ovat mukana oikeudenkäynnissä, erityisesti tuomareiden, syyttäjien ja lakimiesten saatavilla.

2. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin kansallisen lain mukaisesti varmistaakseen, että

(a) tuomari voi määrätä, että kuuleminen tapahtuu suljetuin ovin;

(b) uhria voidaan kuulla oikeudessa ilman hänen henkilökohtaista läsnäoloaan, erityisesti asianmukaisen viestintäteknologian avulla.

Article 36

Criminal court proceedings

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, with due respect for the rules governing the autonomy of legal professions, to ensure that training on children's rights and sexual exploitation and sexual abuse of children is available for the benefit of all persons involved in the proceedings, in particular judges, prosecutors and lawyers.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure, according to the rules provided by its internal law, that:

a the judge may order the hearing to take place without the presence of the public;

b the victim may be heard in the courtroom without being present, notably through the use of appropriate communication technologies.

VIII luku

Tietojen tallentaminen ja säilyttäminen

Artikla 37

Tuomittuja seksuaalirikollisia koskevien kansallisten tietojen tallentaminen ja säilyttäminen

1. Tämän sopimuksen perusteella kriminaalisoitujen rikosten ehkäisemiseksi ja niistä syyttämiseksi kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin, kansallisen lain edellyttämien asianomaisten tietosuojaa koskevien säännösten ja muiden sääntöjen ja takuiden mukaisesti, tietojen keräämiseksi ja säilyttämiseksi tämän sopimuksen perusteella kriminalisoiduista rikoksista tuomittujen henkilöiden henkilöllisyydestä ja geneettisestä profiilista (DNA).

2. Kun sopimus allekirjoitetaan tai sopimuksen ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymisasiakirja talletetaan, sopijapuoli ilmoittaa Euroopan neuvoston pääsihteerille 1 kappaleessa tarkoitetuista asioista vastuussa olevan yhden toimivaltaisen kansallisen viranomaisen nimen ja osoitteen.

3. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin varmistukseksi, että 1 kappaleessa tarkoitettuja tietoja voidaan toimittaa toisen sopijapuolen toimivaltaiselle viranomaiselle sen kansallisen lain ja asiaankuuluvien kansainvälisten instrumenttien ehtojen mukaisesti.

IX luku

Kansainvälinen yhteistyö

Artikla 38

Kansainvälistä yhteistyötä koskevat yleiset periaatteet ja toimintatavat

1. Sopijapuolet ovat mahdollisimman laajassa yhteistyössä keskenään tämän sopimuksen säännösten mukaisesti ja, asianmukaisia kansainvälisiä ja alueellisia instrumentteja soveltamalla, järjestelyin, jotka on sovittu yh-

Chapter VIII

Recording and storing of data

Article 37

Recording and storing of national data on convicted sexual offenders

1 For the purposes of prevention and prosecution of the offences established in accordance with this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to collect and store, in accordance with the relevant provisions on the protection of personal data and other appropriate rules and guarantees as prescribed by domestic law, data relating to the identity and to the genetic profile (DNA) of persons convicted of the offences established in accordance with this Convention.

2 Each Party shall, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, communicate to the Secretary General of the Council of Europe the name and address of a single national authority in charge for the purposes of paragraph 1.

3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the information referred to in paragraph 1 can be transmitted to the competent authority of another Party, in conformity with the conditions established in its internal law and the relevant international instruments.

Chapter IX

International co-operation

Article 38

General principles and measures for international co-operation

1 The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this Convention, and through the application of relevant applicable international and regional instruments, arrangements agreed on the ba-

denmukaisen tai vastavuoroisen lainsäädännön sekä kansallisten lakien mukaisesti

(a) ehkäistäkseen ja torjuakseen lasten seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä;

(b) suojellakseen uhreja ja tarjotakseen heille apua;

(c) tämän sopimuksen perusteella kriminalisoitujen rikosten tutkintaa ja oikeudenkäyntiä varten.

2. Kukin sopijapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntö- tai muihin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että henkilöt, jotka ovat joutuneet tämän sopimuksen perusteella kriminalisoidun rikoksen uhriksi asuinmaansa ulkopuolella, voivat tehdä rikosilmoituksen asuinmaansa toimivaltaisille viranomaisille.

3. Jos sopijapuoli, joka asettaa rikosasiassa annettavan oikeusavun tai luovuttamisen ehdoksi sopimuksen olemassaolon, saa oikeusapua tai luovuttamista koskevan pyynnön sopijapuolelta, jonka kanssa sillä ei ole sopimusta, se voi katsoa tämän sopimuksen lailliseksi perusteeksi oikeusavun antamiselle rikosasioissa tai luovuttamiselle tämän sopimuksen perusteella kriminalisoitujen rikosten osalta.

4. Kukin sopijapuoli pyrkii, kun se on asianmukaista, sisällyttämään kolmansille valtioille tarkoitettuihin kehitysapuohjelmiin lasten seksuaalisen riiston ja seksuaalisen hyväksikäytön ehkäisyä ja torjunnan.

sis of uniform or reciprocal legislation and internal laws, to the widest extent possible, for the purpose of:

a preventing and combating sexual exploitation and sexual abuse of children;

b protecting and providing assistance to victims;

c investigations or proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims of an offence established in accordance with this Convention in the territory of a Party other than the one where they reside may make a complaint before the competent authorities of their State of residence.

3 If a Party that makes mutual legal assistance in criminal matters or extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for legal assistance or extradition from a Party with which it has not concluded such a treaty, it may consider this Convention the legal basis for mutual legal assistance in criminal matters or extradition in respect of the offences established in accordance with this Convention.

4 Each Party shall endeavour to integrate, where appropriate, prevention and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children in assistance programmes for development provided for the benefit of third states.

X luku

Valvontamekanismi

Artikla 39

Sopijapuolten komitea

1. Sopijapuolten komitea koostuu sopimuksen sopijapuolten edustajista.

2. Euroopan neuvoston pääsihteeri kutsuu koolle sopijapuolten komitean. Komitean ensimmäinen kokous pidetään vuoden kuluessa siitä, kun sopimus on tullut voimaan kymmenennen allekirjoittajavaltion ratifioitua sen. Komitea kokoontuu tämän jälkeen, kun kol-

Chapter X

Monitoring mechanism

Article 39

Committee of the Parties

1 The Committee of the Parties shall be composed of representatives of the Parties to the Convention.

2 The Committee of the Parties shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention for the tenth signatory having ratified it. It shall sub-

mannes sopijapuolista tai pääsihteeri sitä pyytää.

3. Sopijapuolten komitea hyväksyy menettelytapasääntönsä.

Artikla 40

Muut edustajat

1. Euroopan neuvoston parlamentin yleiskokous, ihmisoikeuskomissaari, Euroopan neuvoston rikosoikeudellinen johtokomitea (CDPC) samoin kuin muut asiaankuuluvat Euroopan neuvoston hallitustenväliset komiteat nimittävät kukin edustajan sopijapuolten komiteaan.

2. Ministerikomitea voi pyytää muita Euroopan neuvoston toimielimiä nimittämään edustajan sopijapuolten komiteaan sen kanssa neuvoteltuaan.

3. Kansalaisyhteiskunnan edustajille, erityisesti hallituksista riippumattomille järjestöille voidaan myöntää sopijapuolten komitean huomioitsijan asema Euroopan neuvoston asianmukaisten sääntöjen määräämän menettelyn mukaisesti.

4. Edellä 1—3 kappaleen mukaisesti nimetyt edustajat osallistuvat sopijapuolten komitean kokouksiin ilman äänioikeutta.

Artikla 41

Sopijapuolten komitean tehtävät

1. Sopijapuolten komitea valvoo tämän sopimuksen toimeenpanoa. Sopijapuolten komitean säännöissä määrätään sopimuksen toimeenpanoa koskevasta arviointimenettelystä.

2. Sopijapuolten komitea edistää tietojen, kokemusten ja hyvien käytänteiden keräämistä, analysointia ja vaihtoa valtioiden välillä parantaakseen niiden mahdollisuutta ehkäistä ja torjua lasten seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä.

3. Sopijapuolten komitean on tarvittaessa:

sequently meet whenever at least one third of the Parties or the Secretary General so requests.

3 The Committee of the Parties shall adopt its own rules of procedure.

Article 40

Other representatives

1 The Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the Commissioner for Human Rights, the European Committee on Crime Problems (CDPC), as well as other relevant Council of Europe intergovernmental committees, shall each appoint a representative to the Committee of the Parties.

2 The Committee of Ministers may invite other Council of Europe bodies to appoint a representative to the Committee of the Parties after consulting the latter.

3 Representatives of civil society, and in particular non-governmental organisations, may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.

4 Representatives appointed under paragraphs 1 to 3 above shall participate in meetings of the Committee of the Parties without the right to vote.

Article 41

Functions of the Committee of the Parties

1 The Committee of the Parties shall monitor the implementation of this Convention. The rules of procedure of the Committee of the Parties shall determine the procedure for evaluating the implementation of this Convention.

2 The Committee of the Parties shall facilitate the collection, analysis and exchange of information, experience and good practice between States to improve their capacity to prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.

3 The Committee of the Parties shall also, where appropriate:

(a) edistettävä tämän sopimuksen tehokasta käyttöä ja toimeenpanoa mukaan lukien mikä tahansa ongelman tunnistaminen ja tämän sopimuksen mukaisen julistuksen tai varauksen vaikutukset;

(b) lausuttava käsityksensä mistä tahansa sopimuksen soveltamista koskevasta kysymyksestä ja edistettävä tietojen vaihtoa merkittävästä oikeudellisesta, poliittisesta tai teknologisestä kehityksestä.

4. Euroopan neuvoston sihteeristö avustaa sopijapuolten komiteaa tämän artiklan mukaisten tehtävien toimeenpanossa.

5. Euroopan neuvoston rikosoikeudellista johtokomiteaa (CDPC) on informoitava määräjain tämän artiklan 1, 2 ja 3 kappaleessa mainitusta toiminnasta.

a facilitate the effective use and implementation of this Convention, including the identification of any problems and the effects of any declaration or reservation made under this Convention;

b express an opinion on any question concerning the application of this Convention and facilitate the exchange of information on significant legal, policy or technological developments.

4 The Committee of the Parties shall be assisted by the Secretariat of the Council of Europe in carrying out its functions pursuant to this article.

5 The European Committee on Crime Problems (CDPC) shall be kept periodically informed regarding the activities mentioned in paragraphs 1, 2 and 3 of this article.

XI luku

Suhde muihin kansainvälisiin instrumentteihin

Artikla 42

Suhde lapsen oikeuksia koskevaan Yhdistyneiden Kansakuntien sopimukseen ja sen valinnaiseen pöytäkirjaan lasten myynnistä, lapsiprostituutiosta ja lapsipornografiasta

Tämä sopimus ei vaikuta oikeuksiin ja velvollisuuksiin, jotka perustuvat lapsen oikeuksia koskevaan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimukseen ja sen valinnaiseen pöytäkirjaan lasten myynnistä, lapsiprostituutiosta ja lapsipornografiasta, ja sen tarkoituksena on vahvistaa niiden tarjoamaa suojaa sekä kehittää ja täydentää niissä olevia standardeja.

Artikla 43

Suhde muihin kansainvälisiin instrumentteihin

1. Tämä sopimus ei vaikuta oikeuksiin ja velvollisuuksiin, jotka perustuvat muihin kansainvälisiin instrumentteihin, joiden osapuolina tämän sopimuksen sopijapuolet ovat tai joihin ne liittyvät ja jotka sisältävät säännök-

Chapter XI

Relationship with other international instruments

Article 42

Relationship with the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography

This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, and is intended to enhance the protection afforded by them and develop and complement the standards contained therein.

Article 43

Relationship with other international instruments

1 This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of other international instruments to which Parties to the present Convention are Parties or shall become Parties and which

siä tässä sopimuksessa tarkoitetuista asioista ja jotka varmistavat seksuaalisen riiston ja seksuaalisen hyväksikäytön lapsiuhreille enemmän suojelua ja apua.

2. Tämän sopimuksen sopijapuolet voivat tehdä kahdenkeskisiä tai monenkeskisiä sopimuksia toistensa kanssa tässä sopimuksessa käsitellyistä asioista täydentääkseen tai vahvistaakseen sen säännöksiä tai edistääkseen siihen sisältyvien periaatteiden soveltamista.

3. Sopijapuolet, jotka ovat Euroopan unionin jäseniä, soveltavat keskinäisissä suhteissaan yhteisön ja Euroopan unionin sääntöjä sikäli kuin tällaiset säännöt koskevat kyseistä asiaa ja soveltuvat kyseiseen tapaukseen eivätkä ne vaaranna tämän sopimuksen päämäärää ja tarkoitusta eivätkä vaaranna sen täydellistä soveltamista suhteissa muihin sopijapuoliin.

contain provisions on matters governed by this Convention and which ensure greater protection and assistance for child victims of sexual exploitation or sexual abuse.

2 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.

3 Parties which are members of the European Union shall, in their mutual relations, apply Community and European Union rules in so far as there are Community or European Union rules governing the particular subject concerned and applicable to the specific case, without prejudice to the object and purpose of the present Convention and without prejudice to its full application with other Parties.

XII luku

Sopimuksen muuttaminen

Artikla 44

Muutokset

1. Sopijapuolen ehdotus tämän sopimuksen muuttamiseksi on toimitettava Euroopan neuvoston pääsihteerille ja hänen on lähetettävä se eteenpäin Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, jokaiselle allekirjoittajalle, jokaiselle sopijavaltiolle, Euroopan yhteisölle, jokaiselle valtiolle, joka artiklan 45 (1) mukaisesti voi allekirjoittaa tämän sopimuksen, ja jokaiselle valtiolle, jota on pyydetty artiklan 46 (1) mukaisesti liittymään tähän sopimukseen.

2. Sopijapuolen ehdottama muutos on toimitettava Euroopan neuvoston rikosoikeudelliselle johtokomitealle (CDPC), jonka tulee ilmoittaa ministerikomitealle mielipiteensä ehdotetusta muutoksesta.

3. Ministerikomitea harkitsee muutosehdotusta ja CDPC:n mielipidettä ja voi hyväksyä muutoksen neuvoteltuaan tämän sopimuksen niiden sopijapuolten kanssa, jotka eivät ole

Chapter XII

Amendments to the Convention

Article 44

Amendments

1 Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, any signatory, any State Party, the European Community, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45, paragraph 1, and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46, paragraph 1.

2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems (CDPC), which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.

3 The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the CDPC and, following consultation with the non-member States Par-

jäsenvaltioita.

4. Ministerikomitean tämän artiklan 3 kappaleen mukaisesti hyväksymän muutoksen teksti on toimitettava sopijapuolten hyväksyttäväksi.

5. Tämän artiklan 3 kappaleen mukaisesti hyväksytty muutos tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun kuukausi on kulunut siitä, kun kaikki sopijapuolet ovat ilmoittaneet pääsihteerille hyväksyvänsä muutoksen.

ties to this Convention, may adopt the amendment.

4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

XIII luku

Loppulausekkeet

Artikla 45

Allekirjoittaminen ja voimaantulo

1. Tämän sopimuksen voivat allekirjoittaa Euroopan neuvoston jäsenvaltiot, sen laatimiseen osallistuneet ei-jäsenvaltiot sekä Euroopan yhteisö.

2. Tämä sopimus voidaan ratifioida tai hyväksyä. Ratifiointi- tai hyväksymisasiakirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

3. Tämä sopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun kolme kuukautta on kulunut siitä, kun viisi allekirjoittajaa, joista vähintään kolme on Euroopan neuvoston jäsenvaltioita, on ilmoittanut sitoutuvansa sopimukseen edellisen kappaleen mukaisesti.

4. Sellaisen valtion osalta, johon viitataan 1 kappaleessa tai Euroopan yhteisön osalta, joka myöhemmin ilmoittaa sitoutuvansa sopimukseen, sopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun kolme kuukautta on kulunut siitä, kun ilmoitus ratifioinnista tai hyväksymisestä on jätetty.

Chapter XIII

Final clauses

Article 45

Signature and entry into force

1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the non-member States which have participated in its elaboration as well as the European Community.

2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which 5 signatories, including at least 3 member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.

4 In respect of any State referred to in paragraph 1 or the European Community, which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Artikla 46

Liittyminen sopimukseen

1. Kun tämä sopimus on tullut voimaan, Euroopan neuvoston ministerikomitea voi neuvoteltuaan tämän sopimuksen sopijapuolten kanssa ja saatuaan niiden yksimielisen hyväksymisen, pyytää Euroopan neuvostoon kuulumatonta valtiota, joka ei ole osallistunut sopimuksen laatimiseen, liittymään sopimukseen Euroopan neuvoston perussäännön artiklan 20 (d) mukaisella enemmistöpäätöksellä ja ministerikomiteaan kuuluvien sopijavaltioiden edustajien yksimielisellä päätöksellä.

2. Sopimukseen liittyvän valtion osalta sopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun kolme kuukautta on kulunut siitä, kun ilmoitus liittymisestä on talletettu Euroopan neuvoston pääsihteerin luona.

Artikla 47

Alueellinen soveltaminen

1. Valtio tai Euroopan yhteisö voi allekirjoittaessaan tai tallettaessaan ilmoituksen ratifiointista, hyväksymisestä tai liittymisestä määrittellä erikseen sen alueen tai alueet, joilla sopimus on voimassa.

2. Sopijapuoli voi milloin tahansa myöhemmin tehdyllä ja Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla ilmoituksella laajentaa tämän sopimuksen soveltamista alueelle, joka on erikseen määritelty ilmoituksessa ja jonka kansainvälisistä asioista se on vastuussa tai jonka puolesta se on valtuutettu toimimaan. Sellaisen alueen osalta sopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun kolme kuukautta on kulunut siitä, kun pääsihteeri on vastaanottanut sellaisen ilmoituksen.

3. Kahden edellisen kappaleen mukaisesti tehty ilmoitus voidaan minkä tahansa ilmoituksessa määritellyn alueen osalta peruuttaa Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla

Article 46

Accession to the Convention

1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, after consultation of the Parties to this Convention and obtaining their unanimous consent, invite any non-member State of the Council of Europe, which has not participated in the elaboration of the Convention, to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.

2 In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 47

Territorial application

1 Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Sec-

ilmoituksella. Peruutus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun kolme kuukautta on kulunut siitä, kun pääsihteeri on vastaanottanut ilmoituksen.

Artikla 48

Varaumat

Tähän sopimukseen ei voida tehdä varaumaa, ellei varaumaa ole nimenomaisesti sallittu. Varauma voidaan peruuttaa milloin tahansa.

Artikla 49

Irtisanominen

1. Kukin sopijapuoli voi milloin tahansa irtisanoa tämän sopimuksen Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla ilmoituksella.

2. Irtisanominen tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun kolme kuukautta on kulunut pääsihteerin vastaanottamasta ilmoituksesta.

Artikla 50

Ilmoitukset

Euroopan neuvoston pääsihteeri ilmoittaa Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, allekirjoittajavaltioille, sopijavaltioille, Euroopan yhteisölle, valtioille, jotka artiklan 45 säännösten mukaisesti voivat allekirjoittaa tämän sopimuksen, sekä valtioille, joita on artiklan 46 säännösten mukaisesti pyydetty liittymään tähän sopimukseen:

- (a) jokaisesta allekirjoituksesta;
- (b) ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymisasiakirjan tallettamisesta;
- (c) jokaisesta tämän sopimuksen voimaantulopäivästä artikloiden 45 ja 46 mukaisesti;

Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 48

Reservations

No reservation may be made in respect of any provision of this Convention, with the exception of the reservations expressly established. Any reservation may be withdrawn at any time.

Article 49

Denunciation

1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 50

Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any State signatory, any State Party, the European Community, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45 and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46 of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 45 and

(d) jokaisesta artiklan 44 mukaisesti hyväksytystä muutoksesta ja päivästä, jona sellainen muutos tulee voimaan;

(e) jokaisesta artiklan 48 mukaisesti tehdystä varaumasta;

(f) jokaisesta artiklan 49 säännösten mukaisesti tehdystä irtisanomisesta;

(g) jokaisesta muusta tähän sopimukseen liittyvästä toimesta, ilmoituksesta tai tiedonannosta.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, asianmukaisesti siihen valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tämä sopimus on tehty Lanzarotella 25 päivänä lokakuuta 2007, englanniksi ja ranskaksi, molemmat yhtä todistusvoimaiset, yhtenä kappaleena, joka talletetaan Euroopan neuvoston arkistoon. Euroopan neuvoston pääsihteeri lähettää oikeaksi todistetun jäljennöksen jokaiselle Euroopan neuvoston jäsenvaltiolle, sellaiselle ei-jäsenvaltiolle, joka on osallistunut tämän sopimuksen laatimiseen, Euroopan yhteisölle ja jokaiselle valtiolle, jota on pyydetty liittymään tähän sopimukseen.

46;

d any amendment adopted in accordance with Article 44 and the date on which such an amendment enters into force;

e any reservation made under Article 48;

f any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 49;

g any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Lanzarote, this 25th day of October 2007, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community and to any State invited to accede to this Convention.